



Lukovanský zpravodaj



Z obsahu:

Slovo starosty • Zprávičky ze školičky • Turnaj v nohejbale •
Lukovanský folklór • Ze života Lukovanských vlčat •
Povídání o kočkách • Historické okénko

ZÁŘÍ 2025

Slovo starosty

Předně Vás všechny srdečně zdravím. To by člověk nevěřil, jak ten čas letí. Jako by to bylo včera, když jsem psal příspěvek do červnového zpravodaje.

Je tady září a to je čas hodový. Ano, čtete dobře, „už só tade zase hode, pod' má milá do hospode“. Přípravy na naše Svatováclavské hody jsou v plném proudu. Tímto bych chtěl poděkovat Lukovanské chasě za aktivní přístup, se kterým se již po mnoho let staví k veškerým hodovým přípravám, ať už jde o nácvik Moravské besedy, přípravu obou zábav, či zdobení májek a stavění máje. A jistě se všichni těšíme i na letošní rekordní počet párů – bude jich rovných dvacet. Přeji našim stárkům pěkné počasí, a ať se jim hody vydaří!

Když jsme u těch hodů, které máme spojené i s krojovým oblečením, musím zmínit, jak skvěle reprezentovala v Ketkovicích naši obec svojí účastí na oslavách pořádaných u příležitosti zápisu ketkovského „Vožení krále“ do seznamu nemateriálního kulturního dědictví Jiho-moravského kraje, početná skupina místních folklórních nadšenců v lukovanských krojích. Lukovaňáci se oslav účastnili na pozvání ketkovské paní starostky a jejich vystoupení i lukovanský kroj sklídili upřímný obdiv přítomných. Za pěknou propagaci Lukovan tak musím poděkovat všem tanečnickům a muzikantům, od těch nejmenších až po „ženáče“, všichni pod vedením děvčat z Lukovanského spolku, Kateřiny Fridrichovské a místostarostky Martiny Bulíčkové.

Jak jsem psal už na začátku, čas letí a máme tady co nevidět prvního října, a to znamená, zavedení nového systému svozu komunálního odpadu DOOR TOO DOOR. Ve zpravodaji máte přiložený upravený svozový plán platný od října do konce letošního roku. Během této doby bude společností KTS Ekologie vše monitorováno s cílem, jak úsporně nastavit svozové dny v následujícím roce. Veškeré informace k odpadovému hospodářství jsou uvedeny na webu obce, včetně toho, do které popelnice patří jaký odpad. Je to novinka pro každé-

ho z nás, doufám, že se nám bude dařit dosáhnout potřebné vytríděnosti odpadu a naši obci tak nebude hrozit peněžní sankce za nedosažených 60% vytríděnosti. Proto se na vás všechny obracím s laskavou prosbou, abyste třídili co nejzodpovědněji.

Dále bych rád zmínil, že oprava silnice vedoucí na Vysoké Popovice nebyla jen nějakým pouhým rozmarem zastupitelů, jak jsem slyšel. Cílem celé investice bylo a je zprůjezdnit tuto komunikaci, s omezením pro automobily nad tři a půl tuny, tak, aby nehrozilo poškození vozidel po této komunikaci se pohybujících v důsledku jejího rozbitého povrchu, neboť většina obyvatel naší obce a velký počet obyvatel z okolních obcí stejně vlastnili povolení k průjezdu rozbitou cestou a denně ji k dopravě využívali. Rychlost zde bude omezena na 50 km v hodině, neboť je komunikace rovněž hojně využívána pěšími a cyklisty a i tito účastníci silničního provozu si zaslouží bezpečnost, o ohleduplnosti ostatních účastníků provozu nemluvě. Proto apeluji na všechny řidiče, nepleťte si nově opravený povrch cesty se závodní dráhou! Zároveň jsme přestali být neprůjezdnou obcí, což má vliv i na budoucí posuzování žádostí o dotace týkající se oprav a budování pozemních komunikací v naší obci.

Jak jste si již mohli všimnout, došlo k přesunu kontejnerů od hřbitova do prostoru nad garáže nacházející se v areálu bývalého družstva. Pomalu pokračují i opravy polních cest, zejména tzv. „Dálnice“, směrem k vodárně nad obcí a dál na Ketkovice. U Ketkovic byla u této cesty obnovena odvodňovací strouha, která zároveň slouží i jako překážka pro vjezd na bývalou skládku, kam ještě donedávna bohužel někdo odpad navážel. Tato cesta bude rovněž sloužit pro účely budování biokoridoru mezi obcemi Lukovany a Ketkovice o rozloze cca 1,2 ha. Ještě nás čekají úpravy cest za humny, hlavně jejich odvodnění. Hovořím o tom stále a hovořit budu i nadále. I tyto cesty jsou majetkem obce a je třeba je udržovat. Opět, neděláme to pouze z nějakého rozma-

ru. Sedláci odjakživa tyto cesty udržovali, aby po nich mohli bezpečně jezdit, a to se týká i struh kolem nich. A asi věděli proč. Absence struh kolem těchto cest je znatelná při každém větším dešti, kdy voda natéká na komunikace v obci a nese s sebou i množství bláta a kamení. Na humnech na Končinách je dokonce v bývalé strouze umístěno několik sloupů elektrického vedení, na Kamenném vede bývalou strouhou kabel a strouhy tak bohužel neslouží svému účelu.

Tímto se dostávám ke stavu obecního strojového parku. Malotraktor byl odvezen na nutnou opravu vývodového hřídele, který pohání třeba rozmetadlo či mulčovač. Zub času, ale hlavně působení soli, se na železné části stroje podepsaly opravdu devastujícím způsobem.

Jistě jste zaznamenali, že došlo k navýšení kapacity Z-BOXU na Dolině a dochází také

k postupnému osazování obecních alejí lavičkami. Nejprve v aleji v Balinech a pokračovat se bude alejí u Každřstánky a na Kamenném. Kromě toho nás čeká úprava stání pro kontejnery pod autobusovou zastávkou na Dolině.

Nerad se opakuji, ale opět musím zmínit nešvar zanechávání výkalů po psech na obecních cestách a chodnících. Tímto chci opětovně požádat a apelovat na majitele psů, aby po svých čtyřnohých miláčcích poklízeli. Dalším nešvarem, na který chci upozornit, je ukládání odpadu - papíru, textilu a plastů vedle kontejnerů. Toto počínání je ve své podstatě zakládáním černé skládky, proto, pokud je některý z kontejnerů plný, počkejte prosím na jeho vyprázdnění.

Závěrem vám všem přeji krásný podzimní čas a našim školákům a studentům hodně úspěchů v nově nastalém školním roce.

Miroslav Hájek, starosta

Výpisy z usnesení Zastupitelstva obce Lukovany přijatých na veřejném zasedání dne 3. 7. 2025

Usnesení č. 2520313

Zastupitelstvo obce Lukovany schvaluje zapisovatelkou dnešního zápisu zasedání paní Michaelu Císařovou a ověřovatele dnešního zápisu jednání pana Pavla Cajzla a paní Martinu Bulíčkovou.

Usnesení č. 2520314

Zastupitelstvo obce Lukovany schvaluje program 20. veřejného zasedání zastupitelstva obce Lukovany v podobě navržené starostou obce.

Usnesení č. 2520315

Zastupitelstvo obce Lukovany schvaluje zveřejnění záměru o pronájmu obecních pozemků ve vlastnictví Obce Lukovany, uvedených v seznamu a za podmínek předložených předsedajícím.

Usnesení č. 2520316

Zastupitelstvo obce Lukovany schvaluje krátkodobý pronájem prostor místního pohostinství, tj. nebytových prostor v budově Lukovany č. p. 88 – stavba občanské vybavenosti, které slouží jako pohostinství a kulturní dům. Konkrétně se jedná o prostory pohostinství o výměře 80 m2

nacházející se vlevo od hlavního vchodu budovy, terasy (venkovní posezení) o výměře 33 m2 navazující na prostor hospody, kuchyně o výměře 13 m2 nacházející se za prostory výčepu a skladu nad schody, dále skladu o výměře 42 m2 nacházejícího se v suterénu budovy, vč. WC/koupelny, dále o prostory WC, salonku a o prostory sklepení o výměře cca 60 m2 nacházející se v suterénu budovy.

Usnesení č. 2520316

Zastupitelstvo obce Lukovany schvaluje krátkodobý pronájem prostor místního pohostinství, tj. nebytových prostor v budově Lukovany č. p. 88 – stavba občanské vybavenosti, které slouží jako pohostinství a kulturní dům. Konkrétně se jedná o prostory pohostinství o výměře 80 m2 nacházející se vlevo od hlavního vchodu budovy, terasy (venkovní posezení) o výměře 33 m2 navazující na prostor hospody, kuchyně o výměře 13 m2 nacházející se za prostory výčepu a skladu nad schody, dále skladu o výměře 42 m2 nacházejícího se v suterénu budovy, vč. WC/koupelny, dále o prostory WC, salonku a o prostory sklepení o výměře cca 60 m2 na-

cházející se v suterénu budovy, panu Petrovi Matouškovi, bytem v Náměšti nad Oslavou, IČ - , na dobu od 1. 7. 2025 do 30. 7. 2025. Nájemce uhradí veškeré spotřebované energie a vodné a stočné za uvedené období. Výše nájemného za dobu trvání nájmu činí 1,- Kč. Podpisem nájemní smlouvy pověřuje zastupitelstvo obce Luko-

vany starostu obce Lukovany.

Usnesení č. 2520317

Zastupitelstvo obce Lukovany zamítá žádost pana xxxxxxxxxxxxxx o odprodej části pozemku p. č. 4671 k. ú. Lukovany.

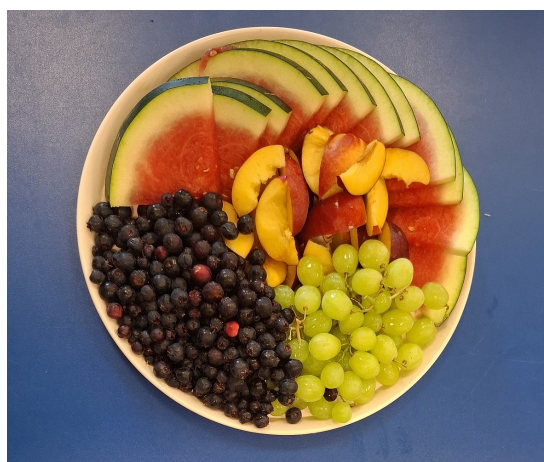
Zprávičky ze školičky - Ze školní jídelny

Ve školním roce 2025/2026 se bude stravovat ve školní jídelně 36 dětí. Vše probíhá v souladu se vyhláškou o školním stravování č.107/2005 Sb.

Naše školní jídelna neumožňuje strávnickům výběr z více jídel, ale nabízí pestrou a vyváženou stravu doplněnou o denní přísun zeleniny a ovoce. Do nabídky jsou zařazovány nové druhy ovoce v podobě různých druhů melounů, kiwi, ananas, physalis (mochyně peruánská), maliny, borůvky. Děti z II. třídy jsou vedeny k naprosté samostatnosti a jsou aktivně zapojovány do příprav přesnídávek a svačin. Děti si pečivo natírají pomazánkou, doplňují svačinky zeleninou či ovocem. Pitný režim je zajišťován denní nabídkou vody, čaje, mléka a šťáv. Mladším dětem je jídlo částečně připravováno, ale i ony mají volbu se na přípravě pokrmu podílet. Školní stravování je složeno z přesnídávky, oběda a odpolední svačinky, za kterou je zákonným zástupcem účtováno 50 Kč.

Velké poděkování patří paní kuchařce Martě Minářové. Ta se zhostila kuchařské profese bez předešlých zkušeností výborně. Dětem moc chutná a největší odměnou jsou pro ni prázdné talíře.

Hana Pokorná, vedoucí stravování



Mistrovství Lukovan v nohejbalu

V sobotu 26. července uspořádal Sokol Lukovany na víceúčelovém hřišti mistrovství Lukovan v nohejbalu. Podmínkou bylo, že minimálně jeden z dvojice musí být občanem Lukovan. Letos se nohejbalu zúčastnilo těchto 9 dvojic: Králík Tomáš - Loucký Martin (Zbýšov), Kazda David ml. - Pokorný Matěj, Šic Miloš - Mann Libor (Rapotice), Liška Ondřej - Šrajtl Jakub (Zbýšov), Herzán Jiří (Brno) - Nešpůrek Michal, Pokorný Vítek - Řeháček Samuel, Švarc Michal - Švarc Michal, Šindelka Jan - Liška Roman ml., Šic Alfons - Bartoň Vladislav.

Tento rok si s turnajem celkem pohrávalo počasí. Do poslední chvíle se sledovaly předpovědi a radary. Až na pár zápasů, které se odehrály i za celkem prudkého deště, se ale nako-

nec počasí celkem vydařilo. Všechno se tak po losu jedné čtyř a jedné pěti členné skupiny mohlo v 9:00 začít hrát. Celkem se v základních skupinách odehrálo 16 zápasů, ze kterých se postupovalo do finálových bojů.

Do nich se probjovaly následující čtyři dvojice Šic-Mann / Kazda ml.-Pokorný / Herzán-Nešpůrek / Šrajtl-Liška ml. Tam se nejlépe dařilo Milošovi Šicovi a Liborovi Mannovi, kteří ve finále porazili Ondřeje Lišky s Jakubem Šrajtlem a mohli se tak radovat z celkového vítězství. V souboji o celkové 3. místo porazil David Kazda ml. s Matějem Pokorným dvojici Jiří Herzán a Michal Nešpůrek.

Děkujeme všem za účast a budeme se těšit příští rok.

David Kazda ml.



Folklórní nadšenci z Lukovan v Ketkovicích

V neděli 14. září se v Ketkovicích konala velké sláva. Místním se po mnohaletém úsilí podařilo docílit zápisu jejich oživené tradice „Vožení krále“ do seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury Jihomoravského kraje. Ketkovická starostka, paní Šárka Matoušková, oslovila prostřednictvím našeho pana starosty a paní místostarostky zdejší skupinu folklórních nadšenců, která vystupovala na loňských lukovanských oslavách připomínky 755. výročí první písemné zmínky o Lukovanech, s pozvánkou účasti na jejich oslavách. Pozvání bylo s nadšením přijato a v červnu jsme začali s nácvikem vystoupení. Nejmenší děti a děvčata se ukázaly jako šikovnější, vystoupení si perfektně pamatovaly. Ženáci se při nácviku zapotili trochu víc.

Nejmenší děti předvedly dětské tance a taneční hry z Rosicko–Oslavanska: Šly panenky silnicí, Čížek, Šla Nanyňka do zelí, Pásla husy a Tluču, tluču mák. Hru „Tluču, tluču mák“ nacvičily děti podle zápisu Lídy Vyhnalíkové z Lukovan, nar. 1945. Lukovanská děvčata oblečená do svátečního kroje a kroje stárkových předvedla tance a hry z Rosicko-Oslavanska a Náměšťska: Čí je děvče, Hulán, Červený šátečku, Jatelinka, Zahradnická a společně s lukovanskými ženáči Zaplétané kolo. Autorkami choreografie pro vystoupení dětí a děvčat jsou členky Lukovanského spolku, o nácvik se postaraly Edita Nábilková, Jana Prokešová a Martina Bulíčková. Hudební doprovod byl pod vedením Kateřiny Fridrichovské, na akordeon zahrál Michal Šiška. Za pomoc s našimi nejmenšími dětmi na oslavách děkujeme také Elišce Štefurákové a Veronice Milotínské.

Lukovanští ženáci předvedli ukázkou tanců, které se tančily v Lukovanech a v jejich blízkém okolí. V našem kraji se tančily často tzv. figurální tance, kdy se na jednu konkrétní píseň tančila jednoduchá taneční sestava, která se neustále opakovala. Mohlo by se tedy občas zdát, že tyto tance jsou až moc jednotvárné a dnes bychom se u nich až nudili. Měli byste ale vědět, že těchto tanců a různých tanečních her bylo velké množství a střídaly se. Ve srovnání s dneškem tak taneční večery při hodech, „pótích“ a jiných příležitostech byly velmi pestré. Diváci mohli shlédnout taneční hru Pastěřská, následovala Špacírpodka, Židovka, Řeznická, Šotyška a představení bylo zakončeno Mazurkou. Tance byly secvičeny podle zápisů z Lukovan, Zakřan, Padochova a dalších obcí z Rosicka-Oslavanska. Autory choreografie jsou Štěpán



Foral a Veronika Písaříková, hudební doprovod byl opět pod vedením Kateřiny Fridrichovské v podání Mariany Mohelské, Sary Skokanové a Michala Šišky.

Celá naše početná folklórní skupina byla do Ketkovic dopravena zcela grátis autobusovou dopravou pana Jiřího Vyhnalíka, za což mu patří velké poděkování.

Myslím, že mohu s klidným srdcem říct, že se všechna naše vystoupení přítomným divákům líbila a obdiv a pochvalu si vysloužily i naše lukovanské kroje. Je nám ctí, že můžeme takto prezentovat naši krásnou dědinu.

Jana Prokešová







Ze života Lukovanských vlčat

Jak bylo naplánováno, tak bylo uskutečněno. Sezóna uplynulého školního roku byla pod taktovkou odrůstající smečky, která si stále více troufá opouštět bezpečí klubovny. Po zimním bádání ve vyhřáté klubovně bylo jarní a letní období vyplněno výpravami a drobnými expedicemi. Před vícedenní výpravou se uskutečnil nácvik nocování na hřišti, ještě v blízkosti bezpečí klubovny. Předprázdninové završení proběhlo několikadenním stanováním pod skalami v kaňonu řeky. Kdo chtěl domů, musel brodit... Útěk broděním nepodstoupilo žádné vlče, ale „bobříka odvahy“ jsme prozatím museli vynechat :-)

Nejen vědomostmi je živo lukovanské vlče a tak smečka zahájila novou sezónu ostrými střelbami pod vedením instruktora „bojové střelby“, kde si vlčata mohla netradičně ověřit své dovednosti získané při drilu se vzduchovkou. Nadcházející sezónu plánujeme již více orientovat na zálesáctví a pobyt v přírodě.

Pokud jsou mladší zájemci (od šesti let) o přírodu, bádání, ale i pobyt v přírodě a zálesáctví, a měli by zájem vytvořit novou smečku mladších vlčat, které by pomáhala již zkušená vlčata ze smečky starší, mohou svůj zájem adresovat na: vlcata-lukovany@seznam.cz, nebo vzkázat osobně... Celá smečka se bude těšit na nové přírůstky.

Petr Bulíček





5 mýtů o kastraci koček

Také si myslíte, že...

1

Kastrace je proti přírodě.

Jezdíte autem a vlakem, užíváte antibiotika, televizi, mobil i operace v narkóze jsou pro Vás samozřejmostí. Nic z toho ale příroda nezná. Stále si myslíte, že kastrace kočky nebo kocoura je výjimka?

2

Máme kocoura. Nás se to netýká.

A víte, že váš kocour může ročně zplodit až 40 koťat? Co s nimi bude, narodí-li se „na ulici“?

3

Kočka má mít před kastrací koťata.

Veterinární praxe prokázala, že opak je pravdou. Nejvhodnější čas na kastraci kočky je před první říjí. Kočka ani kocour ztráty schopnosti rozmnožování neoplakávají, jde o pud daný přírodou.

4

Koťata rozdám známým nebo na inzerát.

Možná někoho ze svého okolí i tentokrát přemluvíte. Možná si kotě vezme neznámý člověk. Co když se k němu ale nebude chovat dobře? Neskončí na ulici? A kam dáte koťata, která neumístíte?

5

Koťata vždycky topíme.

Víte, že tím dle zákona na ochranu zvířat proti týrání 246/1992 Sb. riskujete trest odnětí svobody až na 2 roky? Včasnou kastrací kočky nebo kocoura ušetříte utrpení nechtěných koťat.

Zeptejte se vašeho veterináře na kastraci ještě DNES!



Kastruj.cz

Proč je dobré mít kastrovanou kočku nebo kocoura?

Máte doma nekastrovanou kočku nebo kocoura? Máte každý rok koťata? Tyhle informace jsou přesně pro vás.

Česká republika se v posledních letech potýká s masovým přemnožením koček. Kočky mívají koťata třikrát v roce. V každém vrhu je průměrně šest mláďat. Podle posledních statistik u nás žije kolem 2 milionů koček. 60 000 je bez trvalého domova. Živoří v chatových oblastech a příměstských zahrádkách nebo se toulají se po vesnicích. Na každém kroku na ně číhá nebezpečí v podobě silnic, hladu a nemocí.

Jediný efektivní a zodpovědný krok k regulaci dlouhodobého přemnožení koček v České republice je jejich kastrace.

Jaké jsou výhody kastrace?

Ekonomické hledisko - Kastrace jednorázová záležitost a vychází levněji než náklady na další a další vrhy nových koťat. Kastrované kočky se dožijí delšího věku, protože jejich tělo není vyčerpáváno neustálými porody. Existují také různé kastrační programy, které lidem na kastrace přispívají. Např. Feliti nebo Kasprocats. Kastrace se vyplatí.

Klidnější domácnost – Už žádné mrouskání, útěky a rvačky. Úplně odpadají nervy s každoročním hledáním domovů pro nově narozená koťata a obavy, jestli se dostala do dobrých rukou. Statistiky mluví jasně. Každé druhé kotě končí v útulku nebo na ulici. Není pravda, že kastrované kočky tloustnou a nechytají myši, jedná se o pověry. Jejich pud k lovení myši zůstává i po kastraci zachován.

Prevence přemnožení - Každý rok se narodí tisíce nechtěných koťat. Rozdávají se do nevhodných podmínek nebo se toulají po vesnicích a městech. Většina z nich hyne hlady a na nemoci. Ta šťastnější se dostanou do útulků, které jsou každoročně přeplněné. Kočky představují i ekologické riziko, protože likvidují chráněné druhy ptáků a ještěrek.

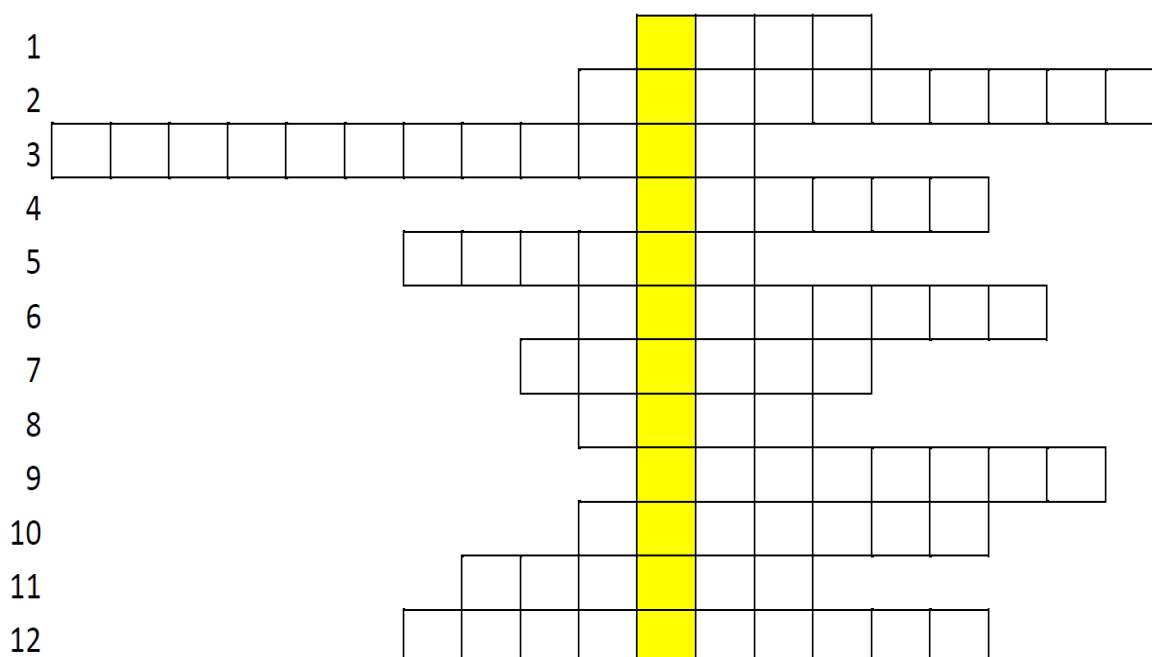
Zvažte kastraci svých koček a kocourů a přispějte k udržitelnému řešení této situace. Zptejte se svého veterináře ještě dnes.

Pomozme předejít přemnožení koček: Zodpovědnost začíná u nás! Děkujeme!

Upozornění: Topení nebo jiné usmrcování koťat, je v rozporu se zákonem na ochranu zvířat proti týrání (246/1992 Sb.). Při jeho porušení hrozí trest odnětí svobody až na 2 roky.

Irena Balcarová, tel. 776 095 841, irena.chaloupkova@email.cz

Co víte o kočkách a kastraci? Otestujte si své znalosti:



- | | | |
|-----------------------------------|-----------------------------------|--|
| 1 mládě kočky | 5 nepravdivé informace o kastraci | 9 chráněný živočich, častá potrava koček |
| 2 kastrační program | 6 prevence přemnožení koček | 10 vykastrovaná kočka (lidově) |
| 3 ochota nést důsledky svých činů | 7 samec kočky | 11 kastrační program |
| 4 nelegální způsob usmrcení koťat | 8 průměrný počet koťat ve vrhu | 12 současný problém koček |

Historické okénko - pokračování z minulého čísla

Do roku 1942 vstoupilo obyvatelstvo posunutím data o jeden den dopředu, aby tím byl vyrovnán rozdíl roku kalendářního a astronomického. Dle nařízení úřadů byla provedena

sbírka prádla teplého a kožichů pro vojsko. Setkala se u nás s velmi malým úspěchem. Palivové dřevo bylo na přiděl na lístky. Byl vydán zákaz používání elektrických kamen

a elektrických ohříváčů.

V dubnu přijeli do naší obce zvláště školení montéři a sundali z kostelní věže dva nové zvony. Rolníkům byl nařízen povinný osev máku. Každý měl za povinnost zaset 5% z celkové výměry.

Po atentátu na Heidricha, v květnu, byly zastaveny všechny kulturní podniky a divadla. 1. června byly prováděny odvody 20 – 25 letých na práci do Reichu, odvodem povinných bylo v naší obci celkem 18, mezi nimi i 1 žena, Marie Procházková z č. p. 128.

V létě byl zakázán prodej ovoce, které se muselo odvádět do sběren. Byla nařízena povinná účast žactva a učitelstva a všech osob, které měly dovolenou, na žních, aby se urychlily. Dle osevního plánu Hospodářské komise se prováděl podzimní osev. Do Reichu byli povoláváni na práci už i 18 – 20 letí.

V listopadu vyšel zákaz volného prodeje cukrovinek, které byly vydávány jen na zvláštní lístky pro děti.

Sběr odpadků se prováděl mnohem intenzivněji. Školní děti je musely denně odevzdávat ve škole a jednou měsíčně byly odváženy do Rosic.

Z kulturních akcí byla uspořádána Josefem Brázdou, učitelem v Neslovicích a Janem Brázdou, studujícím, výstava fotografií z okolí Lukovan za účelem propagace zdejšího kraje. Obyvatel bylo v naší obci 948.

Zima byla opět velmi tuhá, zvláště v únoru. Jaro bylo deštivé, léto vcelku příznivé a i podzim byl poměrně suchý. Od konce července do konce září téměř nepršelo, země vyschla až do hloubky 1 m. Mírné teplo trvalo až do Vánoc.

V únoru 1943 byla nařízena kontingentace drůbeže, což mělo za následek velké snížení stavu hus a kachen. Koncem zimy začaly působit přepadové komise, které dělaly náhlé revize zásob obilí u rolníků.

V březnu byla provedena registrace osob, mužů od 18 – 65 let, žen od 17 – 45 let, za účelem splnění pracovní povinnosti. Každý měl pracovní knížku, byl-li v pracovním poměru. Začalo i zavírání pro válku bezvýznam-

ných podniků. Tím byl postižen Ondřej Příbyl, místní stolař, který si musel najít zaměstnání v Brně.

Z důvodu rostoucího nebezpečí leteckých útoků bylo nařízeno zřídit civilní protiletectkou obranu. Velitelem byl Karel Žák, řídící učitel, do skupiny byli zařazeni i hasiči. Shromaždiště bylo zřízeno ve škole č. p. 95. Útulak byl rovněž ve škole. Úschovna nábytku a movitých věcí byla v budově Spolku (č. p. 88), pro zvířata v kůlně ve Dvoře. U dveří každého domu měly být připraveny sáčky s pískem. Na půdě konve s vodou, lopaty a bedny plné písku. Rovněž háky neměly chybět. Tyto povinnosti byly splněny spíše pouze formálně.

V té době kvetlo také udavačství. Lidé se obávali projevit veřejně svůj názor. Zvláště si dávali pozor před lidmi, ve kterých tušili, že mají bližší kontakty s Němci. Velké obavy byly před trestem za poslech cizího rozhlasu po povinném odstranění krátkých vln u rozhlasových přijímačů, což bylo provedeno odborníky z Rosic v hostinci U Valešů. Jak poslouchat cizinu, na to lidé brzy přišli a vymýšleli si podivuhodné způsoby odposlechu na krátkých vlnách.

15. září uzavřely úřady všechny mlýny. I příbramský, kam jezdilo od nás s mletím nejvíce občanů. Mohlo se mlít pouze na povolení, které vydával tajemník obce.

V srpnu přicházeli do našeho okolí uprchlíci z vybombardovaných krajů Německa. Do naší obce nepřišel nikdo. Velká nouze zastihla kuřáky. Příděly byly minimální. Toho využívali všelijací kšeftaři, šmelináři, kteří se na vrub kuřáků obohacovali. Tabák byl pěstován v zahrádkách a kuřáci vymýšleli všelijaké recepty na jeho zpracování. A tak se kouřila „domovina“, doma pěstovaný tabák, lepší i horší jakosti. Mnoho kuřáků zásoboval divnou směsí pašovanou ze Slovenska místní obchodník Frant. Voborný. Silní kuřáci, zvláště fajfkáři, kouřili roztodivné směsi, všelijak voňavé i odporně páchnoucí.

O žních se projevil nedostatek pracovních sil, ti, kteří obvykle pomáhali, byli nyní zaměst-

nání v průmyslu nebo hornictví. Kulturní činnost byla malá, taneční zábavy nebyly povoleny. V únoru byl uspořádán veřejný koncert s kabaretním obsahem.

V tomto roce byl založen sportovní klub SK Lukovany. Jeho duší a iniciátorem byl Frant. Voborný, prvním předsedou Jos. Brázda. SK Lukovany byl jakousi zástěrkou, aby nemuselo být prováděno tzv. kuratorium – povinná služba mládeže. SK Lukovany si vzal za úkol pěstovat fotbal. Finanční základ klub získal uspořádáním kuželkové soutěže v zahradě hostince „Spolek“. Do výhránku byly dány lákavé ceny: čtvrtnice piva, cigarety, salám, apod. Čistý výtěžek z této akce činil 20 tis. Kč. S tímto základem se mohli fotbalisté pustit do budování hřiště. Obec dovolila hřiště postavit na pastvisku u Bzovky, vedle cesty do Popovic.

Velký byl i zájem o představení v kině. Lidé si předpláceli měsíční vstupenky. Jiné zábavy nebylo a tak lidé chodili do kina, ať byl obsah představení jakýkoliv.

Tento rok byl, co se počasí týče, v průměru mírný a teplý. Jaro bylo suché, duben a květen studený. Následkem sucha se vyskytlo mnoho hmyzu. Červen a červenec byli deštivé. Léto bylo horké až tropické. 21. 8. byla naměřena nejvyšší teplota za posledních 50 let – 36° C ve stínu. Podzim byl krásný a dal hojnost ovoce, zejména jablek.

V květnu byla opravena cesta od Kabešových (č. p. 15) ke kostelu. Rovněž byl opraven rybník na Drahách.

Obecním poslem a slouhou byl do 7. 3. Jan Veselý, avšak byl propuštěn, neboť okr. úřad zakázal zaměstnávat bývalé legionáře po dosažení 45 roku. Místo něj byl zvolen Jaroslav Kotačka, za obnos 300 korun.

Rok 1944 začal opravdu pěkně. Leden se podobal spíše březnu. Zato březen byl studený se sněhovými vánicemi a teplotou okolo 0°C. Ještě v dubnu ležel sníh na horách ve vrstvě až 4 m vysokých.

15. 3. byly nařízeny všeobecné oslavy 5. výročí založení Protektorátu. Všeobecnou pozornost vzbudil hromadný přelet Moravy spojeneckými bombardéry. Bylo to 5. 7. Letecké poplachy a houkání sirén v blízkých dolech byly nyní stále častější. Fronta od východu se stále více přibližovala. Strachovali jsme se z neskutečného počtu náletů na oslavanskou elektrárnu nebo na jednotlivé doly Rosicko – oslavanského revíru. První přelet spojeneckých bombardérů ve větším měřítku byl pozorován v srpnu, kdy byla bombardována část Brna a Kuřim. Vlnu výbuchů k nám bylo slyšet až od Vídně.

Dne 1. 11. byly do práce nasazeny i 45 – 50 leté ženy. Na Dušičky byl zakázán prodej věnců a kytic, aby prý se šetřilo drátů a dalšího materiálu. To už jsme poznali, že to s Němci jde opravdu z kopce.

Pokračování příště.

Z obecní kroniky vypsala Martina Bulíčková

Právní poradna

Dotaz:

Po 7 mi letech manželství přemýšlím o rozvodu. Žijeme v malém domku, máme 6-ti letá dvojčata. Vloni manžel ztratil práci, neboť občas přišel na směnu opilý. Od té doby se hrozně změnil. Práci si nehledá, chodí po hospodách, hraje automaty a nesmyslně utrácí rodinné peníze. O děti, dům, zahradu a o mně úplně ztratil zájem, ale rozvádět se nechce, neboť mu současný stav, kdy já se o všechno postarám, vyhovuje.

Slyšela jsem, že od nového roku budou velké změny v rodinném právu, dokonce, že rozvod a péče o děti bude jednodušší, tak nevím, jestli mám podat žádost o rozvod letos, nebo počkat na ty změny. Jaké jsou vlastně rozdíly mezi stávajícím a novým rozvodovým řízením?

Jana N., Zastávka

Odpověď:

Máte pravdu, od nového roku budou v rodinném právu, díky novele občanského zákoníku, kterou na začátku července schválil Senát, velké změny. Rozvodové řízení bude možné vyřídit rychleji a bez zbytečných formalit a pokud se manželé domluví na podstatných věcech, soud nebude zjišťovat příčiny rozvratu manželství ani nebude vyžadovat jejich osobní výsledky. Hlavním cílem novely je podpořit smírná řešení mezi manželi i tím, že se nově zavádí rozdílné soudní poplatky pro smluvené 2.000,-Kč a sporné rozvody 5.000,- Kč.

Důležitou změnou je spojení rozvodového řízení s řízením o péči a výživě nezletilých dětí a možnost vést jednání i mimo soudní síň. Dále se nově zvyšují úroky z prodlení u nezaplaceného výživného a je daná možnost postoupení pohledávky třetí osobě nebo vymáhací firmě. Současně novela zavádí i zákaz tělesných trestů jako způsob výchovy dětí.

Velkou změnou je zavedení rovného přístupu k rodičovské odpovědnosti. Nově se již nebude rozlišovat rozdělení péče o dítě na výlučnou, střídavou a společnou. Soud bude určovat pouze časový plán, jaký čas dítě stráví s každým z rodičů, aby rodiče i po rozvodu nadále o dítě pečovali společně.

Novela v určitých případech omezuje povinnou účast OSPODu a ponechává ji pouze ve sporných rozvodech. V případě, kdy je nutné dočasně a rychle upravit péči o dítě, zavádí novela „prozatímní rozhodnutí soudu“, které bude nahrazovat dosavadní „předběžné opatření“.

Novela dále zavádí místo „rozvodu dohodou“ nový pojem, a to „smluvený rozvod manželství“. V každém případě manželé už nebudou muset prokazovat, že spolu alespoň půl roku nežijí. Institut smluveného rozvodu přichází do úvahy pouze v případě, že manželé podají společný návrh nebo se druhý z manželů k návrhu na rozvod připojí, shodnou se na příčinách rozvodu, úpravě poměrů k nezletilým dětem a rozdělení společného majetku.

Všechny tyto změny mají za cíl urychlit rozvodové řízení, minimalizovat negativní dopady rozvodu na děti, podpořit smírné řešení sporů mezi rodiči, snížení stresu a konfliktů spojených s rozvodem. Čas ukáže, jestli novela tyto cíle naplní.

JUDr. Petronela Sojková, advokátka, Rosice, Brněnská 555, tel. 546413003, sojkovaskp@gmail.com

Společenská rubrika - naši jubilanti

V měsících **červenec až září 2025** oslavili významné životní jubileum (50, 60, 70, 80 a více let) tyto naši občané:

Červenec

Pan Vladimír Procházka
Pan Jaroslav Coufal
Pan Petr Nedorost
Paní Danuše Coufalová
Paní Dana Jašková
Pan Ivo Beer

Září

Pan Josef Smutný
Paní Marie Minářová
Paní Lenka Bechná
Pan Jaromír Liška
Pan Karel Lacina
Paní Lenka Kozlová

Srpen

Paní Eva Vyhnalíková
Paní Růžena Žáková
Paní Anděla Kozlová
Pan Jan Vaverka
Pan Viktor Kuschník
Pan Jaroslav Prokop



Všem jubilantům srdečně blahopřejeme a do dalších let přejeme hodně zdraví, pohody a životního optimismu.

LUKOVANSKÁ CHASA A OBEC LUKOVANY
VÁS ZVOU NA

Lukovanské hody

26. - 28. září 2025

Pátek 26.9.2025

15:30

stavění máje

20:00

předhodová zábava

hraje kapela

ROCKSTRING

vstupné 180Kč

**bohatá tombola
pro oba dny zajištěna!**

Sobota 27.9.2025

9:45

průvod stárků obcí

17:00

tancování pod májou

20:00

hodová zábava

hraje

DH BORŠIČANKA

vstupné 130Kč

Neděle 28.9.2025

10:00 mše svatá v místním kostele



Těšíme se na Vás!



Lukovanský zpravodaj, vychází 4x ročně.

Tiskne se pro obec Lukovany. Evidován u MK ČR E 21713.

Vydává Obec Lukovany, Lukovany 70, IČ: 00282031, tel. 546 450 693.

Tiskne společnost Pamiro team s.r.o. (kopírovací centrum Rosice). Bez jazykové korektury!

Příspěvky a ohlasy posílejte na: starosta@lukovany.cz. Příští uzávěrka je 1. 12. 2025